

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA	2
Rozdział 1. CESARZ	2
Rozdział 2. WYRZECZENIE SIĘ WOJNY	4
Rozdział 3. PRAWA I OBOWIĄZKI OBYWATELSKIE	4
Rozdział 4. PARLAMENT	8
Rozdział 5. RZĄD	12
Rozdział 6. SĄDOWNICTWO	13
Rozdział 7. FINANSE	15
Rozdział 8. SAMORZĄD LOKALNY	16
Rozdział 9. ZMIANY	16
Rozdział 10. USTAWA NAJWYŻSZA	17
Rozdział 11. POSTANOWIENIA DODATKOWE	17

KONSTYTUCJA JAPONII¹

z dnia 03 listopada 1946 r.

(tłumaczenie prof. Teruji Suzuki)

PREAMBUŁA

My, naród japoński, działając poprzez naszych, legalnie wybranych przedstawicieli w Krajowym Parlamencie, zdecydowani, aby zapewnić sobie i swoim potomnym owoce pokojowej współpracy z wszystkimi narodami oraz błogosławieństwo wolności dla naszego kraju i postanawiając, aby nigdy więcej na skutek działalności rządu nie nawiedziły nas okropności wojny, ogłaszamy, że suwerenna władza należy do narodu i zdecydowanie ustanawiamy niniejszą Konstytucję. Władza państwowa jest świętym powiernikiem narodu, autorytet swój wywodzi od narodu, uprawnienia swoje wykonuje przez przedstawicieli narodu i z dobrodziejstw jej korzysta naród. Jest to powszechna zasada ludzkości, stanowiąca podstawę niniejszej Konstytucji. Odrzucamy i uznajemy za nieistniejące wszystkie konstytucje, ustawy, rozporządzenia i zarządzenia sprzeczne z powyższym.

My naród japoński pragniemy pokoju po wszystkie czasy, jesteśmy głęboko świadomi szczytnych ideałów rządzących stosunkami między ludźmi, jesteśmy zdecydowani zabezpieczyć nasze bezpieczeństwo i nasze istnienie, ufając w sprawiedliwość i dobrą wiarę pokój miłujących narodów świata. Pragniemy zajmować zaszczytne miejsce w międzynarodowej społeczności, dążącej do zachowania pokoju oraz usunięcia z ziemi po wszystkie czasy tyranii i niewolnictwa, ucisku i nietolerancji. Uznajemy, że wszystkie narody świata mają prawo żyć w pokoju, wolne od lęku i biedy.

Jesteśmy przekonani, że żaden naród nie jest odpowiedzialny tylko wobec siebie samego, lecz że prawa politycznej moralności są powszechne i że obowiązek posłuszeństwa tym prawom spoczywa na wszystkich narodach, które utrzymywać pragną swoją własną suwerenność i mieć prawo do utrzymywania suwerennych stosunków z innymi narodami.

My, naród japoński, ręczymy naszym narodowym honorem, że wykorzystując wszystkie nasze możliwości, realizować będziemy te zaszczytne ideały i cele.

Rozdział 1

CESARZ

Art. 1.

Cesarz jest symbolem Państwa i jedności narodu, wywodzącym swoje stanowisko z woli narodu, do którego należy władza suwerenna.

Art. 2.

Tron Cesarski jest dynastyczny i dziedziczony będzie zgodnie z Ustawą o Domu Cesarskim, uchwaloną przez Parlament.

Art. 3.

Wszelka działalność Cesarza w sprawach państwowych wymaga rady i aprobaty Rządu; Rząd ponosi za nią odpowiedzialność.

Art. 4.

1. Cesarz podejmuje w sprawach państwowych tylko takie działania, jakie przewiduje niniejsza Konstytucja i nie posiada władzy w zakresie kierowania państwem.
2. Cesarz może przekazać wykonywanie swoich uprawnień w sprawach państwowych w przypadkach, które może określić ustawa.

Art. 5.

Jeśli zgodnie z Ustawą o Domu Cesarskim zostanie ustanowiona regencja, Regent działa w sprawach państwowych w imieniu Cesarza. W takim przypadku stosuje się ustęp pierwszy poprzedniego artykułu.

Art. 6.

1. Cesarz mianuje Premiera powołanego przez Parlament.
2. Cesarz mianuje Prezesa Sądu Najwyższego powołanego przez Rząd.

Art. 7.

Cesarz za radą i aprobatą Rządu, podejmuje w imieniu narodu działalność w następujących sprawach państwowych:

- 1) Promulguje poprawki do Konstytucji, ustawy, rozporządzenia Rządu i traktaty.
- 2) Zwołuje Parlament.
- 3) Rozwiązuje Izbę Reprezentantów.
- 4) Zarządza powszechne wybory do Parlamentu.
- 5) Podpisuje dokumenty powołujące i odwołujące Ministrów Stanu i innych urzędników oraz zatwierdza dokumenty nadające pełnomocnictwo ambasadorom i ministrom.²
- 6) Podpisuje ogólne i specjalne amnestie, akty złagodzenia kary, darowania wykonania kary oraz rehabilitacje.
- 7) Przyznaje odznaczenia.
- 8) Podpisuje dokumenty ratyfikacyjne i inne dokumenty dyplomatyczne w zakresie przewidzianym ustawą.
- 9) Przyjmuje obcych ambasadorów i ministrów pełnomocnych.
- 10) Wykonuje funkcje protokolarne.

Art. 8.

Dom Cesarski nie może bez upoważnienia Parlamentu otrzymywać ani przyjmować, jak również dokonywać darowizn.

Rozdział 2

WYRZECZENIE SIĘ WOJNY

Art. 9.

1. Naród japoński, dążąc szczerze do międzynarodowego pokoju opartego na sprawiedliwości i porządku, wyrzeka się na zawsze wojny jako suwerennego prawa narodu, jak również użycia lub groźby użycia siły jako środka rozwiązywania sporów międzynarodowych.
2. Dla osiągnięcia celu określonego w poprzednim ustępie nie będą nigdy utrzymywane siły zbrojne lądowe, morskie i powietrzne ani inne środki mogące służyć wojnie. Nie uznaje się prawa państwa do prowadzenia wojny.

Rozdział 3

PRAWA I OBOWIĄZKI OBYWATELSKIE

Art. 10.

Warunki niezbędne dla posiadania obywatelstwa japońskiego określa ustawa.

Art. 11.

Obywateli nie można pozbawić korzystania z podstawowych praw człowieka. Te podstawowe prawa człowieka, gwarantowane obywatelom niniejszą Konstytucją, przyznaje się obywatelom obecnego i przyszłych pokoleń jako prawa wieczne i nienaruszalne.

Art. 12.

Wolność i prawa gwarantowane obywatelom niniejszą Konstytucją zachowywane są dzięki stałemu wysiłkowi obywateli, którzy powstrzymują się od nadużywania tych wolności i praw i są zawsze odpowiedzialni za korzystanie z nich dla dobra publicznego.

Art. 13.

Wszystkich obywateli szanuje się jako jednostki ludzkie. Ich prawa do życia, wolności i dążenia do szczęścia, o ile nie pozostają w sprzeczności z dobrem publicznym, brane są w najwyższym stopniu pod uwagę w działalności ustawodawczej i innych poczynaniach państwa.

Art. 14.

1. Wszyscy obywatele są równi wobec prawa, niedopuszczalna jest jakakolwiek dyskryminacja w dziedzinie politycznej, ekonomicznej i stosunków społecznych, z powodu rasy, wyznania, płci, pozycji społecznej ani pochodzenia rodzinnego.
2. Szlachectwa i tytułów szlacheckich nie uznaje się.

3. Z przyznaniem tytułów honorowych odznaczeń lub jakichkolwiek wyróżnień nie wiąże się żadnych przywilejów; przyznawane mogą być nie dłużej niż na okres życia osób już je posiadających jak i tych, które mogą je otrzymać w przyszłości.

Art. 15.

1. Obywatele mają niezbywalne prawo wybierania swoich przedstawicieli i funkcjonariuszy publicznych oraz ich odwoływania.
2. Wszyscy funkcjonariusze publiczni służą całej społeczności, a nie jakiegokolwiek jej grupie.
3. Gwarantuje się powszechne prawo głosowania dorosłych w wyborach funkcjonariuszy publicznych.
4. Tajność głosowania we wszystkich wyborach jest nienaruszalna. Głosujący nie ponosi odpowiedzialności publicznej ani prywatnej za wybór, którego dokonał.

Art. 16.

Każdemu zapewnia się prawo spokojnego składania petycji o naprawienie szkody, o usunięcie funkcjonariusza publicznego, o wydanie, uchylene lub dokonanie zmiany ustaw, rozporządzeń i zarządzeń bądź wprowadzania do nich poprawek oraz w innych sprawach; nikt nie może być w jakikolwiek sposób dyskryminowany z powodu występowania z taką petycją.

Art. 17.

Każdy w przypadku doznania szkody na skutek bezprawnego czynu jakiegokolwiek funkcjonariusza publicznego, może zaskarżyć państwo lub instytucję publiczną o naprawienie szkody w sposób przewidziany ustawą.

Art. 18.

Nikt nie może być trzymany w poddaństwie jakiegokolwiek rodzaju. Przymusowe roboty są zakazane, z wyjątkiem gdy stanowią karę orzeczoną za przestępstwo.

Art. 19.

Wolność myśli i przekonań jest nienaruszalna.

Art. 20.

1. Wszystkim gwarantuje się wolność wyznania. Państwo nie udziela żadnych przywilejów organizacjom religijnym; nie mogą również one wykonywać jakiegokolwiek władzy politycznej.
2. Nikt nie może być zmuszany do brania udziału w aktach, ceremoniach, obrzędach i praktykach religijnych.
3. Państwo i jego organy powstrzymują się od nauczania religii oraz od wszelkiej innej działalności religijnej.

Art. 21.

1. Gwarantuje się wolność zgromadzeń i stowarzyszania się, a także wolność słowa, prasy oraz wszystkich innych form wypowiedzenia się.

2. Nie istnieje cenzura, a tajemnica wszelkich środków łączności jest nienaruszalna.

Art. 22.

1. Każdemu przysługuje wolność wyboru i zmiany miejsca zamieszkania oraz wyboru zawodu, o ile nie jest to sprzeczne z dobrem publicznym.
2. Wolność każdego wyjazdu za granicę oraz zrzeczenia się obywatelstwa jest nienaruszalna.

Art. 23.

Gwarantuje się swobody akademickie.

Art. 24.

1. Podstawą małżeństwa jest wyłącznie zgodna wola mężczyzny i kobiety, a utrzymywane jest ono przez wzajemną współpracę, opierającą się na równych prawach męża i żony.
2. W zakresie wyboru małżonka, praw majątkowych, dziedziczenia, wyboru miejsca zamieszkania, rozvodu oraz innych spraw dotyczących małżeństwa i rodziny uchwalane ustawy będą miały na względzie godność jednostki ludzkiej oraz zasadniczą równość płci.

Art. 25.

1. Wszyscy obywatele mają prawo do utrzymywania określonego minimum poziomu zdrowego i kulturalnego życia.
2. We wszystkich dziedzinach życia państwo dokłada starań w celu wprowadzenia i rozszerzania opieki i zabezpieczenia społecznego oraz zdrowia publicznego.

Art. 26.

1. Każdy ma, zgodnie z ustawą, prawo do trzymania równego wykształcenia, odpowiednio do swoich zdolności.
2. Każdy zobowiązany jest zapewnić wszystkim bez wyjątku chłopcom i dziewczętom pozostającym pod ich opieką podstawowe wykształcenie przewidziane ustawą. Takie obowiązkowe nauczanie jest bezpłatne.

Art. 27.

1. Praca jest prawem i obowiązkiem każdego. Normy wynagrodzeń, czasu pracy, wypoczynku i innych warunków pracy określa ustawa.
2. Nieletnich nie wolno zatrudniać w sposób nadmiernie ich obciążający.

Art. 28.

Gwarantuje się pracownikom prawo do organizowania się, prowadzenia rokowań z pracodawcami i zbiorowego działania.

Art. 29.

1. Prawo własności i posiadania majątku jest nienaruszalne.
2. Prawa majątkowe określa ustawa, uwzględniając dobro publiczne.
3. Własność prywatna może być przejęta na użytek publiczny wyłącznie za słusznym odszkodowaniem.

Art. 30.

Obywatele podlegają obowiązkom podatkowym w zakresie określonym ustawą.

Art. 31.

Nikt nie może być pozbawiony życia lub wolności, jak również nie można mu wymierzyć żadnej innej kary za przestępstwo, inaczej niż w trybie ustalonym ustawą.

Art. 32.

Nikt nie może być pozbawiony prawa dostępu do sądów.

Art. 33.

Nikt nie może być aresztowany, chyba że został wydany przez właściwego urzędnika sądowego nakaz aresztowania podający zarzucany występki lub zbrodnię, albo gdy został schwytyany na gorącym uczynku.

Art. 34.

Nikt nie może być aresztowany ani więziony bez natychmiastowego poinformowania go o wysuniętych przeciwko niemu zarzutach ani bez równoczesnego prawa skorzystania z prawa do obrońcy; nikt nie może być więziony bez uzasadnionego powodu; na każde żądanie powód ten musi być niezwłocznie przedstawiony w jawnym postępowaniu przed sądem w obecności tej osoby i jej obrońcy.

Art. 35.

1. Każdy ma prawo do nienaruszalności swego domostwa, dokumentów i mienia przed wtargnięciem, rewizją i zajęciem, chyba że z uzasadnionych przyczyn został wydany nakaz, określający szczegółowo miejsce podlegające rewizji oraz rzeczy podlegające zajęciu albo też zachodzą okoliczności podane w artykule 33.
2. Każda rewizja lub zajęcie wymagają osobnego nakazu przez właściwego urzędnika sądowego.

Art. 36.

Stosowanie tortur przez jakiegokolwiek funkcjonariusza publicznego oraz stosowanie kar okrutnych jest absolutnie zakazane.

Art. 37.

1. We wszystkich sprawach karnych oskarżony ma prawo do szybkiego i jawnego procesu przed bezstronnym sądem.
2. Oskarżonemu zapewnia się pełną możliwość badania wszystkich świadków oraz prawo do zastosowania postępowania przymusowego w celu sprowadzenia świadków obrony na koszt państwa.
3. Oskarżony ma w każdym czasie prawo do pomocy kompetentnego obrońcy, a jeżeli nie jest w stanie sam sobie tego zapewnić, otrzyma obrońcę z urzędu.

Art. 38.

1. Nikt nie może być zmuszany do składania zeznań obciążających jego samego.
2. Przyznanie się złożone pod przymusem, wpływem tortur lub groźby, bądź na skutek przedłużania aresztu lub uwięzienia nie może być użyte jako środek dowodowy.
3. Nikt nie może być uznany za winnego ani ukarany w sprawach, w których jedynym dowodem obciążającym jest jego przyznanie się.

Art. 39.

Nikt nie może odpowiadać karnie za czyn, który w chwili popełnienia nie był bezprawny lub od zarzutu popełnienia którego został uniewinniony, jak również nie może być dwukrotnie za ten sam czyn skazany.

Art. 40.

Każdy uniewinniony po uprzednim aresztowaniu lub uwięzieniu może zaskarżyć państwo o odszkodowanie zgodnie z ustawą.

Rozdział 4**PARLAMENT****Art. 41.**

Parlament jest najwyższym organem władzy państwowej i jedynym organem ustawodawczym Państwa.

Art. 42.

Parlament składa się z dwóch Izb, a mianowicie Izby Reprezentantów i Izby Radców.

Art. 43.

1. W skład obu Izb wchodzi wybrani członkowie, przedstawiciele całego narodu.
2. Liczbę członków każdej Izby określa ustawa.

Art. 44.

Warunki, jakim odpowiadać mają członkowie obu Izb oraz ich wyborcy określa ustawa. W żadnym przypadku nie może mieć miejsca dyskryminacja z powodu rasy, wyznania, płci, pozycji społecznej, pochodzenia rodzinnego, wykształcenia, stanu majątkowego lub osiągniętych dochodów.

Art. 45.

Okres pełnomocnictwa członków Izby Reprezentantów wynosi cztery lata. Okres ten może jednak ulec skróceniu w przypadku rozwiązania Izby Reprezentantów.

Art. 46.

Okres pełnomocnictw członków Izby Radców wynosi sześć lat, a wybór połowy tych członków następuje co trzy lata.

Art. 47.

Okręgi wyborcze, sposób głosowania oraz inne sprawy związane z wyborami członków obu Izb określa ustawa.

Art. 48.

Nikt nie może być równocześnie członkiem obu Izb.

Art. 49.

Członkowie obu Izb otrzymują ze Skarbu Państwa stosowne wynagrodzenie, zgodnie z ustawą.

Art. 50.

Z wyjątkiem przypadków przewidzianych ustawą członkowie obu Izb nie mogą być pozbawieni wolności w czasie sesji parlamentarnej, a członek pozbawiony wolności przed otwarciem sesji zostanie na żądanie Izby zwolniony na czas trwania sesji.

Art. 51.

Członkowie obu Izb nie mogą być pociągani do odpowiedzialności poza Izbą z powodu przemówień, oświadczeń i głosowań w Izbie.

Art. 52.

Zwyczajną sesję Parlamentu zwołuje się raz do roku.

Art. 53.

Rząd może zwoływać nadzwyczajne sesje Parlamentu. Na żądanie co najmniej jednej czwartej ogólnej liczby członków którejkolwiek z Izb Rząd zobowiązany jest podjąć decyzję o zwołaniu takiej sesji.

Art. 54.

1. W przypadku rozwiązania Izby Reprezentantów powszechne wybory do tej Izby muszą się odbyć w okresie czterdziestu (40) dni od daty rozwiązania, a Parlament musi zebrać się w okresie trzydziestu dni od daty wyborów.
2. W okresie wyborów Izba Reprezentantów jest rozwiązana, nie działa również Izba Radców. Jednakże w razie nagłej potrzeby państwowej Rząd może zwołać Izbę Radców na sesję nagłą.
3. Środki podjęte na sesji określonej w ustępie poprzednim, mają charakter tymczasowy i tracą moc, o ile nie zaakceptuje ich Izba Reprezentantów w terminie dziesięciu (10) dni od otwarcia następnej sesji Parlamentu.

Art. 55.

Każda Izba rozstrzyga spory dotyczące mandatu jej członków. Jednakże dla uznania mandatu za nieważny niezbędne jest podjęcie uchwały większością co najmniej dwóch trzecich obecnych członków tej Izby.

Art. 56.

1. Dla ważności działań każdej z Izb konieczna jest obecność co najmniej jednej trzeciej ogólnej liczby jej członków.
2. W każdej z Izb decyzje o wszelkich sprawach zapadają większością głosów obecnych członków, z wyjątkiem przypadków przewidzianych Konstytucją; w przypadku równej ilości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

Art. 57.

1. Obrady każdej Izby są jawne. Jednakże jawność obrad może być uchylona, jeśli zażąda tego większość dwóch trzecich obecnych członków.
2. W każdej Izbie prowadzi się protokoły posiedzeń. Protokoły takie są publikowane i ogólnie dostępne, za wyjątkiem tych części tajnych posiedzeń, co do których uważa się, że wymagają utrzymania tajności.
3. Na żądanie co najmniej jednej piątej obecnych członków sposób głosowania członków Izby w jakiegokolwiek sprawie podawany jest w protokóle.

Art. 58.

1. Każda Izba wybiera swego przewodniczącego i innych funkcjonariuszy.
2. Każda Izba ustala swój regulamin dotyczący posiedzeń, trybu postępowania i dyscypliny wewnętrznej i może karać członków za zakłócające porządek postępowanie. Jednakże dla wykluczenia członka wymagane jest podjęcie uchwały większością co najmniej dwóch trzecich obecnych członków Izby.

Art. 59.

1. Projekt staje się ustawą po przyjęciu przez obie Izby, chyba, że Konstytucja stanowi inaczej.

2. Projekt, który przyjęty został przez Izbę Reprezentantów, a co do którego Izba Radców podjęła decyzję odmienną od podjętej przez Izbę Reprezentantów, staje się ustawą z chwilą, gdy zostanie ponownie przyjęty przez Izbę Reprezentantów większością co najmniej dwóch trzecich głosów obecnych członków.
3. Postanowienia ustępu poprzedniego nie wykluczają zwołania przez Izbę Reprezentantów posiedzenia wspólnej komisji obu Izb, przewidzianej ustawą.
4. W przypadku nie podjęcia przez Izbę Radców ostatecznej decyzji w terminie sześćdziesięciu (60) dni od otrzymania projektu przyjętego przez Izbę Reprezentantów, wyłączając okres ferii parlamentarnych, Izba Reprezentantów może uznać, że nastąpiło odrzucenie tego projektu przez Izbę Radców.

Art. 60.

1. Projekt budżetu musi być w pierwszej kolejności przedłożony Izbie Reprezentantów.
2. Jeżeli przy rozpatrywaniu projektu budżetu Izba Radców podejmuje decyzję odmienną od podjętej przez Izbę Reprezentantów i jeśli nie zostanie osiągnięte porozumienie nawet we wspólnej komisji obu Izb, przewidzianej ustawą, jak również w przypadku gdy Izba Radców nie podejmie ostatecznej decyzji w terminie trzydziestu (30) dni, wyłączając okres ferii parlamentarnych, od otrzymania budżetu przyjętego przez Izbę Reprezentantów, decyzja Izby Reprezentantów staje się decyzją Parlamentu.

Art. 61.

Ustęp drugi poprzedniego artykułu stosuje się również przy wyrażaniu przez Parlament zgody, wymaganej dla zawierania traktatów.

Art. 62.

Każda z Izb może przeprowadzić dochodzenia w sprawach dotyczących kierowania państwem i może żądać stawienia się i składania zeznań przez świadków oraz przedkładania dokumentów.

Art. 63.

Premier i inni Ministrowie Stanu mogą w każdym czasie występować w każdej z Izb dla ustosunkowania się do projektów ustaw, bez względu na to, czy są członkami danej Izby. Mają oni obowiązek stawienia się jeśli obecność ich jest potrzebna dla udzielania odpowiedzi lub składania wyjaśnień.

Art. 64.

1. Dla rozstrzygnięcia o sprawach sędziów, przeciwko którym wszczęto postępowanie o ich usunięcie, Parlament powołuje specjalny trybunał spośród członków obu Izb.
2. Sprawy związane z usunięciem sędziego określa ustawa.

Rozdział 5

RZĄD

Art. 65.

Władza wykonawcza należy do Rządu.

Art. 66.

1. Rząd składa się z Premiera stojącego na jego czele oraz innych Ministrów Stanu, przewidzianych ustawą.
2. Premier i Ministrowie stanu muszą być osobami cywilnymi.
3. Rząd w realizacji władzy wykonawczej odpowiada solidarnie przed Parlamentem.

Art. 67.

1. Premiera powołuje Parlament spośród swoich członków. Powołanie takie następuje przed rozpatrywaniem innych punktów porządku dziennego.
2. W przypadku braku zgody między Izbą Reprezentantów i Izbą Radców, jeśli porozumienie nie zostanie osiągnięte nawet we wspólnej komisji obu Izb, przewidzianej ustawą, lub jeśli Izba Radców nie podejmie decyzji co do powołania w okresie dziesięciu dni, wyłączając okres ferii parlamentarnych, od daty powzięcia poprzez Izbę Reprezentantów uchwały o powołaniu, decyzja Izby Reprezentantów staje się decyzją Parlamentu.

Art. 68.

1. Premier mianuje Ministrów Stanu, z tym że większość ich musi być dobrana spośród członków Parlamentu.
2. Premier może odwoływać Ministrów Stanu według swego uznania.

Art. 69.

Jeżeli Izba Reprezentantów wyda wotum nieufności lub odrzuci wotum zaufania, Rząd podaje się w całości do dymisji, chyba że Izba Reprezentantów zostanie rozwiązana w ciągu dziesięciu (10) dni.³

Art. 70.

Rząd podaje się w całości do dymisji, gdy stanowisko Premiera stanie się nieobsadzone, jak również po zwołaniu pierwszego posiedzenia Parlamentu po wyborach powszechnych do Izby Reprezentantów.

Art. 71.

W przypadkach określonych w dwóch poprzednich artykułach Rząd sprawuje swe funkcje od czasu mianowania nowego Premiera.

Art. 72.

Premier, występuje w imieniu Rządu, przedkłada Parlamentowi projekty ustaw oraz sprawozdania na temat spraw ogólnopaństwowych i stosunków zagranicznych oraz sprawuje nadzór i kontrolę nad poszczególnymi działami administracji.

Art. 73.

Rząd poza innymi funkcjami ogólnoadministracyjnymi spełnia następujące funkcje:

- 1) Wykonuje ściśle ustawy: prowadzi sprawy państwowe.
- 2) Kieruje sprawami zagranicznymi.
- 3) Zawiera traktaty, uzyskując jednakże – zależnie od okoliczności – uprzednią lub następną aprobatę Parlamentu.
- 4) Reguluje sprawy pracowników administracji państwowej, zgodnie z zasadami ustanowionymi ustawą.
- 5) Przygotowuje projekt budżetu i przedkłada go Parlamentowi.
- 6) Wydaje rozporządzenia w celu wykonywania postanowień niniejszej Konstytucji oraz ustaw; jednakże – o ile brak upoważnienia ustawowego – nie może do takich rozporządzeń włączać postanowień karnych.
- 7) Podejmuje decyzje w przedmiocie powszechnej amnestii, szczególnej amnestii, złagodzenia kary, darowania wykonywania kary oraz rehabilitacji.

Art. 74.

Wszystkie ustawy i rozporządzenia Rządu podpisywane są przez właściwego Ministra Stanu i kontrasygnowane przez Premiera.

Art. 75.

Ministrowie Stanu w okresie sprawowania urzędu nie mogą być pociągani w stan oskarżenia bez zgody Premiera. Jednakże możliwość ich późniejszego oskarżenia nie może być powyższym naruszona.

Rozdział 6
SĄDOWNICTWO**Art. 76.**

1. Cała władza sądownicza należy do Sądu Najwyższego i tych sądów niższego stopnia, które ustanowi ustawa.
2. Nie może być ustanowiony żaden nadzwyczajny trybunał ani nie może otrzymać ostatecznej władzy orzekania żaden urząd lub organ władzy wykonawczej.
3. Wszyscy sędziowie są niezawisli, kierują się w orzekaniu swoim sumieniem, a związani są jedynie niniejszą Konstytucją oraz ustawami.

Art. 77.

1. Sądowi Najwyższemu przysługuje prawo ustanawiania regulaminów, określających zasady postępowania i praktyki procesowej oraz spraw dotyczących adwokatów, dyscypliny wewnętrznej sądów i administracji wymiaru sprawiedliwości.
2. W powyższym zakresie oskarżyciele publiczni podporządkowani są regulaminom ustanawianym przez Sąd Najwyższy.
3. Sąd Najwyższy może przekazać sądom niższego stopnia uprawnienia do ustanawiania regulaminów, w zakresie dotyczącym tych sądów.

Art. 78.

Sędziowie, o ile nie zostaną uznani za niezdolnych fizycznie lub psychicznie do pełnienia swych obowiązków, są nieusuwalni, chyba że zostaną postawieni publicznie w stan oskarżenia. Żaden urząd ani organ władzy wykonawczej nie może prowadzić przeciwko sędziom postępowania dyscyplinarnego.

Art. 79.

1. Sąd Najwyższy składa się z Prezesa i takiej liczby sędziów, jaką określa ustawa; wszyscy sędziowie z wyjątkiem Prezesa mianowani są przez Rząd.
2. Mianowanie sędziów Sądu Najwyższego podlega kontroli narodu przy pierwszych powszechnych wyborach członków Izby Reprezentantów, po mianowaniu i, po upływie każdorazowo okresu dziesięciu (10) lat.
3. Sędzia zostaje zwolniony, jeśli w postępowaniu określonym w ustępie poprzednim większość głosujących wypowie się za jego zwolnieniem.
4. Sprawy związane z powyższą kontrolą określa ustawa.
5. Sędziowie Sądu Najwyższego przechodzą na emeryturę po osiągnięciu wieku określonego ustawą.
6. Wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego otrzymują w określonych stałych terminach stosowne wynagrodzenie, które nie może być zmniejszone w okresie sprawowania urzędu.

Art. 80.

1. Sędziowie sądów niższego stopnia mianowani są przez Rząd z listy osób ustalonej przez Sąd Najwyższy. Wszyscy ci sędziowie sprawują urząd przez okres dziesięciu (10) lat z prawem ponownego mianowania; jednakże przechodzą na emeryturę po osiągnięciu wieku określonego ustawą.
2. Sędziowie sądów niższego stopnia otrzymują w określonych stałych terminach stosowne wynagrodzenie, które nie może być zmniejszone w okresie sprawowania urzędu.

Rozdział 7**FINANSE****Art. 83.**

Zarządzenie finansami państwowymi wykonywane jest w sposób określony przez Parlament.

Art. 84.

Nowe podatki mogą być wprowadzone a istniejące zmieniane tylko w drodze ustawy lub w warunkach określonych ustawą.

Art. 85.

Dokonywanie wydatków oraz zaciąganie zobowiązań przez Państwo wymaga upoważnienia Parlamentu.

Art. 86.

Rząd przygotowuje i przedkłada Parlamentowi do rozpatrzenia i decyzji projekt budżetu na każdy rok budżetowy.

Art. 87.

1. W celu zapobieżenia nieprzewidzianym niedoborom w budżecie Parlament może utworzyć fundusz rezerwowy, z którego wydatki dokonywane są na odpowiedzialność Rządu.
2. Rząd obowiązany jest uzyskać następnie zatwierdzenie przez Parlament wszystkich płatności dokonanych z funduszu rezerwowego.

Art. 88.

Cały majątek Domu Cesarskiego należy do Państwa. Wszelkie wydatki Domu Cesarskiego przyznawane są przez Parlament w budżecie.

Art. 89.

Fundusze publiczne nie mogą być wydatkowane, a inny majątek przeznaczony na użytek, korzyść lub na utrzymywanie jakiejkolwiek instytucji lub stowarzyszenia religijnego, bądź na przedsięwzięcia filantropijne, dobroczynne lub oświatowe bez poddania tego kontroli władz publicznych.

Art. 89.

1. Sprawozdanie o dochodach i wydatkach Państwa podlega corocznemu badaniu przez Izbę Obrachunkową i przedkładane jest przez Rząd Parlamentowi wraz z ustaleniami badania w roku budżetowym następującym bezpośrednio po okresie objętym sprawozdaniem.
2. Organizację i kompetencje Izby Obrachunkowej określa ustawa.

Art. 90.

Rząd w regularnych terminach, a co najmniej raz w roku, składa Parlamentowi i narodowi sprawozdanie o stanie finansów państwowych.

Rozdział 8**SAMORZĄD LOKALNY****Art. 92.**

Postanowienia odnoszące się do organizacji i działalności terytorialnych jednostek publicznych określa ustawa, zgodnie z zasadą autonomii lokalnej.

Art. 93.

1. Zgodnie z ustawą terytorialne jednostki publiczne powołują zgromadzenia, jako swoje organa obradujące.
2. Wyżsi funkcjonariusze wszelkich terytorialnych jednostek publicznych, członkowie zgromadzeń oraz inni funkcjonariusze lokalni, których określi ustawa, wybierani są w swoich okręgach drogą bezpośredniego, powszechnego głosowania.

Art. 94.

Terytorialne jednostki publiczne mają prawo zarządzać swoim majątkiem, swoimi sprawami i kierować administracją oraz w ramach ustawowych uchwałać własne przepisy.

Art. 95.

Ustawa specjalna, odnosząca się do jednej tylko terytorialnej jednostki publicznej, nie może być uchwalona przez Parlament bez zgody większości wyborców z tej jednostki, uzyskanej zgodnie z ustawą.

Rozdział 9**ZMIANY****Art. 96.**

1. Zmiany niniejszej Konstytucji mogą być inicjowane przez Parlament poprzez wyrażoną w głosowaniu akceptację co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby członków każdej z Izb, a następnie przedkładane narodowi do zatwierdzenia. Zatwierdzenie takie wymaga większości ogólnej liczby głosów oddanych w referendum przeprowadzonym specjalnie w tym celu lub – jeśli tak zarządzi Parlament – przy wyborach parlamentarnych.
2. Zatwierdzone w powyższy sposób poprawki są natychmiast promulgowane przez Cesarza w imieniu narodu jako integralna część niniejszej Konstytucji.

Rozdział 10

USTAWA NAJWYŻSZA

Art. 97.

Podstawowe prawa ludzkie, gwarantowane niniejszą Konstytucją narodowi japońskiemu, są owocem odwiecznej walki człowieka o wolność; przetrwały one wiele wyczerpujących prób, a obdarza się nimi obecne i przyszłe pokolenia, wierząc, że po wszystkie czasy nie zostaną pogwałcone.

Art. 98.

1. Niniejsza Konstytucja jest najwyższym prawem narodu i żadna ustawa, zarządzenie, cesarskie rozporządzenie, ani inny akt rządowy lub ich część sprzeczne z jej postanowieniami nie mają mocy ani ważności prawnej.
2. Traktaty zawierane przez Japonię, jak i ustalone prawo narodów będą wiernie przestrzegane.

Art. 99.

Cesarz lub Regent, jak również Ministrowie Stanu, członkowie Parlamentu, sędziowie i wszyscy inni funkcjonariusze publiczni mają obowiązek przestrzegania i chronienia niniejszej Konstytucji.

Rozdział 11

POSTANOWIENIA DODATKOWE

Art. 100.

1. Niniejsza Konstytucja wchodzi w życie po upływie okresu sześciu miesięcy, licząc od dnia jej promulgacji.
2. Uchwalenie ustaw niezbędnych dla wprowadzenia w życie niniejszej Konstytucji, wybory członków Izby Radców, postępowanie dla zwołania Parlamentu oraz inne czynności przygotowawcze, niezbędne dla wprowadzenia w życie niniejszej Konstytucji mogą być dokonywane przed terminem określonym w ustępie poprzednim.

Art. 101.

Jeżeli Izba Radców nie ukonstytuuje się przed wejściem w życie niniejszej Konstytucji, wówczas Izba Reprezentantów działa jako Parlament do czasu ukonstytuowania się Izby Radców.

Art. 102.

Okres kadencji połowy liczby członków Izby Radców, utworzonej po raz pierwszy pod rządami niniejszej Konstytucji, wynosi trzy lata. Członków zaliczanych do tej grupy określi ustawa.

Art. 103.

Ministrowie Stanu, członkowie Izby Reprezentantów i sędziowie pełniący swe obowiązki w dniu wejścia w życie niniejszej Konstytucji oraz wszyscy funkcjonariusze publiczni, którzy zajmują stanowiska odpowiadające stanowiskom uznawanym przez niniejszą Konstytucję, nie tracą ich automatycznie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Jednakże, gdy ich następcy zostaną wybrani lub mianowani zgodnie z postanowieniami niniejszej Konstytucji, utracą oni swoje stanowiska z mocy prawa.

Korekta **Ayene** - <http://www.ultimateam.pl>

¹ Ustawa pobrana ze strony Ambasady Japonii w Polsce
<http://www.pl.emb-japan.go.jp/relations/konstytucja.htm>

² Tłumaczenie własne z języka angielskiego
<http://www.sangiin.go.jp/eng/law/tcoj/index.htm>

³ Tłumaczenie własne z języka angielskiego
<http://www.sangiin.go.jp/eng/law/tcoj/index.htm>